

Na zdravých ekosystémech závisí veškeré podnikání, shodují se vědci i odborníci ze soukromého sektoru

26.2.2026 - | Ústav výzkumu globální změny AV ČR

Dosavadní model hospodářského růstu probíhal na úkor přírody, což dnes představuje kritické systémové riziko pro globální ekonomiku, finanční stabilitu i kvalitu lidského života. Vyplyvá to z dlouho očekávané zprávy Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES), kterou schválila na svém 12. zasedání v Manchesteru. Spolu s ní přináší přes 100 konkrétních opatření umožňující negativní vlivy na přírodu měřit a mírnit. Pro českou vědeckou obec přineslo jednání historický úspěch.

Do multidisciplinárního expertního panelu, klíčového vědeckého orgánu platformy, zodpovědného za odbornou integritu a kvalitu všech zpráv, byl nově zvolen Petr Petřík z Botanického ústavu AV ČR a České zemědělské univerzity v Praze. Česká republika tak posiluje svůj vliv na globální rozhodování o ochraně přírody.

Na zprávě, která popisuje vliv podnikání na biodiverzitu, pracovalo 79 odborníků z 35 zemí z celého světa. Zpráva poukazuje na to, že veškeré podnikání je na přírodě přímo či nepřímo závislé a každá firma může zároveň být hybatelem pozitivních změn. Ačkoliv firmy přímo závisejí na přírodních surovinách, čisté vodě či službách, jako je opylování nebo ochrana před povodněmi, v současnosti nesou jen minimální nebo žádné finanční náklady za negativní dopady své činnosti. Podle Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) směřovalo v roce 2023 do aktivit s negativním dopadem na přírodu celosvětově 7,3 bilionu USD, zatímco na její ochranu a obnovu šlo pouhých 220 miliard USD, tedy jen 3 % částky, která ji ničí. Podniky navíc v současnosti nedokáží generovat výnosy z pozitivního vlivu na biodiverzitu. Nová zpráva IPBES proto nabízí více než 100 konkrétních opatření pro firmy, vlády i finanční a občanský sektor, jak negativní vlivy na přírodu měřit a mírnit, jak řídit udržitelnost a zvyšovat transparentnost.

Aktivní zapojení českých expertů zajišťuje, že je v globálních zprávách IPBES dostatečně reflektována i střeoevropská perspektiva a zkušenost. Reprezentují dobré jméno české vědy i akademickou excelenci svých domovských institucí a napomáhají k rozvoji mezinárodní vědecké spolupráce a strategických partnerství.

Na aktuální zprávě se podíleli také kolegové z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe: Tomáš Baďura jako přispívající autor, Lenka Suchá, která zastává významnou roli v přípravě budoucích zpráv, a Simeon Vaňo v roli fellows

<https://www.czechglobe.cz/cs/na-zdravych-ekosystemech-zavisi-veskere-podnikani-shoduji-se-vedci-i-odbornici-ze-soukromeho-sektoru>